

KOLOZSVÁRI

SZÍNHÁZI KÖZLÖNY



Előfizetési ár:

Mégjelenik e lap mindennap,
póteket kivéve.

Helyben a hátralévő szinidényre	2 frt. 50 kr.
Vidékre	5 „ „ „
Helyben egy óra	1 „ oszt. ért.

Mindennemű hirdetések elfogad-
tátnak: kétszer hasábozott sorért
6 újkr., ismétléseknél 3 újkr.
Kivételül díj minden hirdetésnél 30 újkr.

MÁRIA.

BESZÉLY.

Mint D-től a Sz. két ága egyesülten észak-
nak tartva Magyarhon fölé sielne ki, ott, hál
most K... falu áll rendellen utcza, s házaival,
feküdt Határ vára; gyöngé erősség, azonban a
Szamos és egy meredek hegy közzé szorulva, a
jöheto ellent tarab ideig föltartoztathatóvá tette.

1574-ben e vár parancsnoka Őszi István
volt; magas barna férfi, mintegy 50 éves, ar-
ozán mogorvaság ömlött el, éles szemel áthatók,
s magas homlokát apró sűrű redőkre szegé az
évek száma:

Őszi urannak egyetlen gyermeke volt Má-
ria, — szép mint egy égi álam, holló fekete se-
lyem sima hajzata alól magas nyílt homlok emel-
kedett, s e homlok alatt két keskeny fekete ív
boltozat, mint mikor tiszta hóra két fekete ív
rajzolunk. —

És e sötét boltozat alatt, mint a meyny
ege, két kék szem ragyoga.

Képzelj t. olvasom! alabást szinre két gyön-
ge piros rózsát festve, s hozzá fogait mint
gyöngy virágot; ilyen volt aroza. —

Ilyen volt Mária Őszi urannak egyetlen lyá-
nya, szobrászi termettel, 16 évet hagyva maga
után még csak. —

Feselő rózsahimbó volt Mária 16 éves ko-
rában; s mikor lehet igazobb, egibb a leány,
mint szivének, kebelének feselő korában?

Müveletlen banya-ér a sziv, mely még csak
fakadozni akar. —

Boldog leány, ki szivének, e banya érnek
művelőire, szelid, gyöngé anya örökös. —

Máriának anyja rég elhalt, mint elhaltak az
első virágokis, melyeket a jó leány szelid em-
lékeül, s keserű fájdalommal ülte a sir dombra;
pedig naponkint megöntözé azokat, megfürösz-
lé gyermek - angyal könnyeivel. —

Harmadik személyét Őszi családjának egy 35-36 éves özvegy levé, a várnagy testvére, Csátárné, férje ezelőtt kevéssel halt el. Miután az özvegy gyermek s férjtelen maradt, örömmel engedett fivére azon kérésének, jöjné Határvárába s legyen Máriának anyja s a ház asszonya.

Mária az anyai veszteség sulya alatt benső örömmel fogadta atyja nővérét, s repkényként fűződött hozzá, bár atyjához végtelen szeretettel simult. De igaz az mindamellott is, hogy bár Őszi egyellen leányát a legbensőbbben szerette, az anyai gyöngédséget az atyáé soha sem pótolhatja ki, — s ez úr Csátárné kellemesen, ügyesen töltötte be.

Csátárné szeliden, anyailag báat Máriával, az anyai veszteségben oly gyakran bele merülő lyánkával sirt; majd gyermekies örömeiben együtt nevetett véle, mindig vidor, kedélyes hangulattal csak hamar anyanyira szeretetre méltóvá tette magát Mária előtt, hogy ez naponként ragaszkodóbb lön hozzá, s végre azon hitre jött: hogy isten e női némi kárpótlásul adá nekie a világon legnagyobb veszteségeért, anyjáért. —

De azért tévednének; ha hinnők, mikép Máriának anyja veszteségénj keserve lágult volna; most is naponként elment ő anyja sírjához a kis vár keribe s ott lefordelve addig imádkozott — addig, míg könnyei a sír virágokkal találkoztek, — s csak akkor lért meg nyugodtan; mert mint magánk mondogatni szokta, lelke anynyáéval találkozott, ott fenn, ama mérhettlen meszszeségben, hol az anya és gyermek lelkek, álelkének egyvő.

MRZÓVÁRI.

(folytatása köv.)

Pillants réám...

Pillants réám azőke kis lány
Ragyogó két szemekkel...
Azt gondolom, a mennyország
Játzik borús lelkemmel.

Mosolygj réám, gyöngyvirágom,
Hajnal-piros ajkaddal...
Mosolygásod tündér ország
Mesés völgyeire csal...

Adj egy csókot szőke kis lány,
Eszem a szép felkedet,
Hadd idézzese az öröm
Bűbájos lelkemet.

Adj egy csókot... ne vonogasd
Azt az eper-édes szád, —
Hidd el lelkem nem tudja meg
Soha télelem az apád.

TAR CSATÁR.

Vegyesek.

— Csak barbarnép vagyunk mi Magyarok! Nálunk szokásban van, ha valamely nagy költőnk — írónk — vagy színészünk, elrabolja körünköl a halál, eszenkint gyulánk koporsója körül, elkísérjük az örök nyugalom helyig, s ott könyekkel tanúsítjuk irántuk kegyeletünket; netalan inség, nyomor között sínlődő családaiak felszégelésére sietünk filléreinköl jelentékeny összeget gyűjteni. — Erre elég példát találhat a „Presse“, „Illustrirte“-et comp. a legközelebb lefolyt évek alatt lapjainkban. Ez nem kérdés, ez tény, melyei nomlok egyenest ellenkezőleg, olvassuk a „Neue deutsche Theater Zeitung“ bécsi rovatában, hogy Németon egyik legjelesebb színész: Kunst Vilmos, kinek neve a színművészet történetében, fényes betűköl van feljegyezve, ki szerepkörében épp oly sajátóságos, mint felülmulhatlan volt, elhagyatva, nyomorban végezte életét. Fájdalmas hatásu volt, írja a tudósító, hogy az egyszerű tölgyfa koporsó körül, csak a négy színház néhány tagja gyűlt össze. Hol maradtak a többi pályatársak? hol a hitűné „Moor Károly“? sat egykori csodálói, a tisztelőinek egész serege? csak 15 egyén sílott hóval szegélyzett sírja körül, midőn a művész porlandó része az anyaföld keblébe bocsátatott. Souppé egy négyes kardala volt az örök búcsú, melybe a szél szivítása vegyült, és aólt kód eresz kedett gyászolni a szomorú jelenetet.

Egy igen szomorú tartalma napló, és egy levélből áll egész hagyomány. A napló szász számadásokat foglal magában, miket napi bevételeiröl 1845 — 1859-ig vitt — ebböl kiténik hogy még 1845-ben egy Sz. Pétervári vendégszerelésé alkalmaival egy előadás jövedelme, 1885 rubel volt, (N. B. a császárné jelen volt.) De fölépteinek napi jövedelme utóbb anynyira alacsonyított; hogy 5, 3, 2, 1 frtos bevételek is találhatók, még több napon számok helyett a legelkeserűdebb kifakadások olvashatók, mik tanúsítják, hogy azokon mit sem vett be. Kiténik e naplóból, továbbá, hogy Kunst összesen 276 színpadon szerepelt, és Vít-talabach Ottót több mint 500-szor játszta. — Minder év végével rendszer szárazamadást tartott, miköl kiténik, hogy 1845-ben évi jövedelme 4805 tallért lett, mi évröl évre apádván 1859-ben már augustus hó végéig 473 forintra olvadt. B hónappal vége szakad számadásának, mert nem volt mit beírni, mint a legkeserűbb bánat, és a legfájdalmasabb nélkülözések napját. A halál valóban megváltója volt!

A második hagyomány: a levél így hangzik:

Van szerencsém Kunst Vilmos urnak, a „Haramiak“ színművészek atyjának réám maradt könyvtárból kivett példányával szolgálni, emlékül Moor Ká-

roly mesteri személyesüléseért, azon kéréssem mellett, hogy a költő fiára a távolban barátságosan emlékezzék.
Trier, 1835-ik évi mártius 8-án,

Schiller Ernst,

porosz kir. főtörvénysz. tanácsos.

E könyv barna bőrkötésű, nyomtatott: Mannheim-ban 1788-ban. „Haranniák” és „Fiesko”-t foglalja magában. Táblájának belső oldalára Talma, a nagy francia aggszínész 1824-ben ezt írta: „Monsieur Kunst! Vous etes bien jeune encor mais Vous iras loin avec un aussi beau talent.” (Kunst ur! ön még igen fiatal, de ily szép tehetséggel nagyra fogja vinni).

— József császár, Hickel József udvari festőnek rendeletet adott, hogy minden bécsi udvari színész és színésznő arczképét fesse le. Midőn Hickel a rajzolatokat az uralkodónak bemutatta, az a felejthetlen Jacquet gyönyörű vonásait sokáig szemlélte, azután a kép alatt levő „meghalt” szó után rajzónnal oda jegyezte: „közfajdalomokra!”

— VIII. Lajos, Hessen-Darmstadti tartományi gróf, gutatás által mult ki egy szomorujáték végén, mely igen mélyen meghatotta.

— Hagn Charlotte klasszónynak egy vigjátékban egyik társát arczul kelle ütnie. Véletlenül idő előtt ütött. „Még nem kellett volna!” sugja az arczul ütött. „Mit sem tesz — viszonozza ő szíve halkan — később kap még egyet.”

— Rohant jajveszékelve egy fiatal ember a kereskedőhez, mondván: „Uram! testvérem megőrült.”

— „Hát adósságát megküldte-é?” kérdi a kereskedő. „Uram! annyira még nem örült meg” — válaszol az ifju.

— A német dráma-írodalom a vig szakmában is a történelmi életre fordítja figyelmét. Jeles művek támadtak a mult év alatt mint Testament der Churfürsten, Anna-Lise sat. sat. — s most Berlinben „Hogy van a király?” című vigjátékot adtak Müller Arthurtól, ki már a Nők láza dása című vigjátékával nagy hatást idézett elő Berlinben. Különösen Blücher történelmi jelleme van nagy hatásra kidolgozva. Vajha a magyar drámaírodalom is nagyobb figyelembe venné történelmi életünk vig oldalát, midőn az eredeti irodalmi termékekre nézve a magyar színpadok kétségbeejtő helyze'ben vannak.

— Ez év végén Berlinben egy jelesen szervezett olasz opera lársaság kezd meg működését; tagjai jelenben Milánó és Párisban szerepölnek. Carion ki a pesti nemzeti színpadon oly sok diadalt aratott az egyik első tenorista. Rigollettót most fogják Berlinben először hallani. Magyarhonban és Erdélyben a minden tekintélyesebb város hallotta már, sőt „A lányka ingatag” dalt a gyermekek is dudolják. Nincs nemzet, mely anynyi idegen, különösen francia és német színműveket adna, mint a magyar, s ez áll az operára nézve is, és aligha csalódnok ha a pesti nemzeti színház operarepertoirját a leggazdagabbak közé számítjuk, egyet sem téve elébe a legelsőek közül sem.

Szerkesztői posta.

— „Házasság és házasság” beszély nem adható. A gyöngye műnek eszélhetős sáradda van; a szerző egy bűnös házat állít fel, hol Domokos és társai mais főzik istentelen terveiket és válogatják áldozataikat; a szerző sem tudja és bevallja — jó hogy a t. nem olvassa házkélyt.

— Sz...i hexametereket ne írjon, vagy legalább ne ilyeket. A szerelmi ömlengéseket s a szívek kínos-kinjait lázas tristiumokba föleresztve ne hordják nyakunkra a fiatal emberek; az időt okosabb dolgokkal kell eltölteni. Szívek gerjedezései helyett tanulják Homert, Horácot, Virgilt, Cicerot s más okos emberek műveit.

— D...t „Magyar vagyunk” című versét közöljük, ha — azaz „de csak úgy ha lehet.”

Érkeztek:

1/2 Kornis Károlina grófnő, Mező Telegdről.

Bernát Albert, földh. Hovászról.

Stohander József, cs. k. finantz tanácsnok, Szebenből.

Elutaztak:

1/2 Ajtai György, földhírtokos, Novágyra.

Báró Splényi Antal, Székely Fehérvárra.

Dorogi Mihály, földh. Dézserre.

Haffaludi Ferencz, földh. Szentes Újfalura.

Báró Diószegi Antal, Kecseőre.

HIRDETÉSOK.

(17)

(1-1)

Gócs Ede, Káldi Gyula a helybeli színház karmesterei, Weixler Ferdinánd zenekarfő, valamint Bokor József, Gerecs József és Felix Mike, a helybeli színház tagjai, zongora- vagy hegedű-, valamint ének-leckéket adni ajánlkoznak. Tudakozhatni felőlük a színházgatóságánál.

(18)

(1-1)

Egy jó karban levő, bőrrrel fedett, vas-keretű utazó-könyv eladó. Értékesebb felőle középvezetékben a Kolozsvári-háznál, vagy a színház-írodában.

(16)

(2-2)

Görbeszappan-utczában 327-ik szám alatti ház, mely négy szobából, konyha, kamra, kőszék és főkocsi-szobából, kővezetű udvarból áll, szabad körből eladó. Értelkezőit ugyanazon háznál.

(15)

(3-3)

Atólírt írtészetten felhívja a t. cz. közönséget a piac-soroni 273-ik szám alatti ház első emeletében, butoraktárának személtésére és vásárlására. A legjutatóyosabb áron kapható díszes különböző alakú, mindenféle butorokat, s legkisebb zsmolytól fel a legnagyobb almárjomig, olcsóbb s közönséges felől kőszékekön kívül, s legfinomabb felől művésziig kidolgozottakig, mind atólírt maga választá ki Bácsben a legelső e nemű kereskedésekből, s azok tartósságáról jót áll.

Ambrózy József,
kőpírtos mester.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: NAVI MIHALY.

Tóth Soma ur, a pesti nemzeti színháztól, mint vendég.

2-dik bérlet

11-ik szám.

NEMZETI



SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélylyel.

Kolozsvártt, ma, esütörtökön, december 8-kán, 1859.

A fennálló országos színi választmány pártfogása és HAVI MIHALY igazgatása alatti dalszintársaság által

TÓTH SOMA ur 2-dik föllépteül
adatik:

Charlotte kapitány.

Vigjáték 3 felvonásban. Irták Bayard és Dumanoir, fordították Egressi B. és Csepreghi.

S z e m é l y z e t :

Mária Franciska, portugalli királynő	Follinusné.	1-ső	} tiszt	Tothfalusi.
Béllakör gróf, az apródok parancsnoka	Simonyi.	2-dik		Palfalkai.
Gröfné, neje	Pataki Réza.	3-dik		Gerecs.
Leon, francia, portugall festőtiszt	Paulay.	Juan, szolga Leonnál		Bartha.
Clapier Charlotte, divatárusnő	J. Polákovicsné.	Szolga		Szilassi.
Bambinelli Tancred, monacoi nemes	*Toth Soma ur.			Udvariak, udvari hölgyek, tisztiek.

Történethely: Lysabon. Időszak: 1787.

Felvonások között Schinek Józefa magyar dalokat énekel.

Az 1-ső és 2-ik felv. közt „A kesergő leány” Kovács Endrétől.

A 2-ik és 3-ik felv. közt „Ez a világ a milyen nagy” Egressitől.

Toth Soma ur, a fennjelelt szerepben mint vendég 2-szor lép föl.

Holnapután, szombaton, december 10-én, 1859. **Paulay Ede** javára, bérletszünetben, e színpadon először adatik:

EGY SZEGÉNY IFJU TÖRTÉNETE.

5 színmű 5 felvonásban (7 képpel). Feuillet Octáv után francziából fordították Feketi Miklós és Hegedüs L. A várron belsőjét képező sággönyt festé Otto, a színház festője.

Helyek ára: Zártszék 70 kr. Földszint 42 kr. Altszíni jegy 21 kr. Karzat 18 kr. oszt. ért.

Kezdeté fél 7 órakor, vége 9 után.